

En försommarkväll på Långholmen

Vi var 14 personer som den vackra försommarkvällen den 7 juni samlades i Stora Henriksviks trädgård intill badstranden på Långholmen. Några av oss hade innan varit och tittat på fångelsemuseet.

Stora Henriksvik är en gammal 1700-talsgård som bl. a Bellman besökt. Där finns en liten Bellmansutställning, ett trevligt café och en fin tidstypisk trädgård som sluttar ned mot badet. Vi började med utställningen; gick runt och läste om Bellman och tittade på föremål och målningar. Att det inte bara var musikaliskt som han var begåvad, ser man på målningen av den färgrika fågeln steglits som Bellman målat redan som 12åring. Öppnade man de små väggskåpens dörrar kunde man läsa ännu mer om honom. Under tiden vi strosade runt i utställningen hade caféet dukat fram mat till oss i ett av rummen. Varmrökt lax med potatissallad och kaffe med jordgubbstryffel smakade gott och somrigt, det passade perfekt denna härliga försommarkväll.

Mätta och belåtna gick vi promenadvägen utmed strandbadet bort till Lilla Knapersta. Där bodde plitarna (fångvaktarna) när fångelset var igång. Vi klev in i det röda huset till den överfulla tapetverkstaden. I det yttre rummet gick det att få plats medan det långa tapetbordet tog upp större delen av det inre rummet. Handtryckta Tapeter gör nya tapeter på gammalt hantverksmässigt vis efter större eller mindre fragment av gamla tapeter. Mats Qwarfordth som tog över efter grundaren av Handtryckta Tapeter berättade roligt och medryckande om hantverket, hur de olika metoderna blocktryck, screentryck, handtryck och handmålning av tapeter går till. Tapeterna hängs på tork på rundstavarna i taket över bordet, de måste torka mellan varje färg. Tapetmakare hade aldrig något skrå och därför var det vanligt med kvinnliga tapetmakare.

På 1700-talet och innan dess hade man ofta textila tapeter på väggarna i högre ståndshem, förklarade Mats. Längre syddes de kvadratiske linnelump-arken ihop till våder som spikades upp på väggarna och kunde tas ned när/om man flyttade. Det var först under mitten av 1800-talet när papperstapeterna kom, som det blev vanligt med tapeter i de flesta hem. Färgerna man använde var i många fall giftiga för tapetmakarna, ja mest för lärlingarna som fick riva (=mala) de torra pigmenten och blanda till färgerna. Mats höll upp en bred färgstark bård från början av 1800-talet med kadmiumgult, arsenikgrönt och orange av blymönja. "Färgen sitter där den sitter, det är inte farligt att vistas i rum med denna typ av tapet – utom för vägglössen, mot dem var arseniktapeter effektiva" berättade Mats. Vi fick även se en bård med blymönjefärg som Skansen nyss hade beställt.

Väggarnas hyllor var täckta av rullar med tapeter och Mats plockade fram rulle efter rulle med vackra tapeter samtidigt som vi fick en rolig och spännande genomgång av Sveriges tapethistoria. Den yngsta tapeteten han återskapade var en tapet från 1970-talet. De färgstarka tapeterna från 1800-talets början fortsatte under hela 1800-talet och en bit in på 1900-talet, fortsatte Mats. Sedan bleknade färgerna och med undantag från 1960-70-talen så har det fortsatt så. "Ja, idag är det ofta bara vitt eller lite mesiga färger", konstaterade vi.

Det var svårt att slita sig därifrån när en så bra och rolig berättare pratade. Innan vi tackade för oss sa en medlem "Det är mycket roligare att titta på gamla tapeter än att sitta hemma och se på TV!" Alla höll med.

En fiskmåls försökte attackera oss när vi kommit ut i den ljusa kvällen. Men när vi såg den grå måsungen under boden intill förstod vi varför och gick därifrån för att inte störa i onödan.